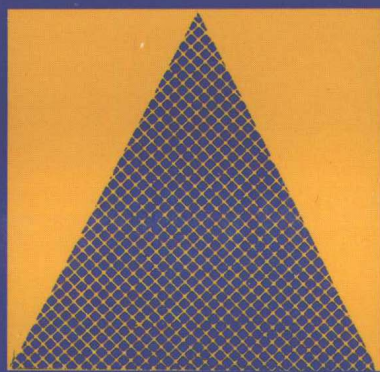

ཀུན་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་
ཀུན་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་

ཀུན་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཀུན་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་

གེ་སར་རིག་པ་ལི་སྒོར་གྱི་དབྱང་ཚྭ་ གཙུག་པ་ཡིག་ལྔ།

བཟུང་ལྟུང་མེ་མོ་དང་ལྟུང་ཚྭ་ཡིག་
གཙུག་པ་ཡིག་ལྔ་ཡིག་ལྔ།

ཡུང་གོའ་པོ་དང་ལྟུང་ལྟུང་པོ་དང་ལྟུང་ལྟུང་པོ།

责任编辑:周 华

封面设计:李建雄

图书在版编目(CIP)数据

格萨尔论文集:藏文/扎西泽仁主编. —北京:中国藏学出版社,
1996 ISBN 7-80057-207-2

I. 格… II. 扎… III. 叙事诗—文学研究—中国—藏族—藏语
IV. 207.22

中国版本图书馆 CIP 数据核字(96)第 13592 号

格萨尔论文集

(藏 文)

扎西泽仁 主编

中国藏学出版社出版

青海省新华书店发行

中国藏学出版社微机室排版

北京牛山世兴印刷厂印刷

开本 850×11681/32 印张:19.25

印数 0001—2000 册

1996 年 5 月第 1 版第 1 次印刷

ISBN7-80057-207-2/Z.89

定价:21.50 元

དཔེ་མཛིག་འགན་འཁུར་པ་འབྲུག་པ།
མདུན་ཤོག་རྩལ་འགོད་པ་ལིས་ཅན་ཁྱེད་།

གེ་སར་རིག་པ་འཛིན་སྐྱོར་གྱི་དབྱེད་རྩོམ་གཙམ་བསྟེན།

བཟུང་གིས་ཆེ་རིང་གིས་རྩོམ་སྟེན་གཙམ་འགན་བཞེས།

ཀྱང་གཞི་བོད་ཀྱི་གེ་སར་རིག་དཔེ་རྩོན་ཁང་གིས་བསྟེན།

མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་རྟ་དཔེ་ཆོང་ཁང་གིས་བཟུང།

འདི་ག་དཔེ་རྩོན་ཁང་གི་སྟོན་རྩལ་ཆེས་འཁོར་ཁང་གིས་པར་གཞི་བསྟེན།

པེ་ཅིན་ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་པར་ཁང་གིས་དཔར་བཟང་།

༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༥པར་ཐོག་མར་བཏོན།

ISBN7-80057-207-2/Z. 89

དེབ་རེར་སྒོར། 21.50

མེད་གཞི།

བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་།

དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱིམ་གྱི་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡངས་སུ་གྲགས་ཤིང་
ཀྲན་གྱིས་མོས་འདུན་ཆེ་བའི་རིག་ལམ་ཞིག་ཆགས་པ་དེར་བོད་རིག་པ་འཕེ-
བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་ཟེར། རིག་ལམ་དེའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཡུལ་ནི་བཅུ་
ཕྲག་རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྤྱི་དོན། དཔལ་
འབྱོར། རིག་གནས་རྒྱ་ཆུལ། ཡུལ་སྤྱོད་གོམས་གཤེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཁྱོན་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ཏུ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་གེ་སར་རྒྱུད་གི་
སྒྲིབ་ཀྱི། “གེ་སར་རིག་པ”ཞེས་པ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་བརྗོད་བྱ་
གལ་ཆེན་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུར་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་
གཅིག་མཐུན་ཡིན།

དེང་སང་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་མཁས་པ་མང་ཤོས་ཀྱི་དགོངས་པ་
བཞེད་དང་བརྟུན་ན། སྤྱིར་རྗེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འཕེ་མེད་ཆེན་མོར་བྱ་དག་
འདུལ་ནི། ཏུས་རབས་དགུ་པའི་ཏུས་སྐྱེད་ཅམ་ལ་བོད་སྐད་བྱར་འཛུར་
བའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་སྤན་ནམ་ཡུལ་དཔོན་སོ་སོའི་བར་གཡུལ་འབྱེད་མང་པོ་
བྱས་པ་དང་། བོད་ལྷན་འབྲུག་ཚོད་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ་དབུ་ནག་བོད་ཀྱི་མི་སེར་
ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་འོབས་ཟབ་མོའི་ནང་ལྷུང་བའི་ཏུས་དེར།
བཙན་པོའི་གཉའ་ནས་གཞོན། ཉམས་ཆུང་གི་ཉ་ནས་སྦྱོང་མཁན་ལོ་རྒྱུས་

ཐོག་གི་མི་རིགས་དཔལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ རི་སྐད་དུ། ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་གྱིང་། རི་སྐར་རེ་བ་ཡོངས་སྒྲོང་བ། རི་.....
 བཞིན་གདུལ་བྱ་སྒྲོན་ལམ་གྱི། རབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐར་སྒྲོང་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྤ་འབྱུར་བསྟན་པའི་སྤྲེལ་འབྱེད་སྤྲོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་.....
 པ་སྤྲེལ་འབྱུར་གནས་ཀྱི་ནམ་འབྲུལ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་
 ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན། རྒྱལ་ཁམས་བདེ་ལ་འགོད་པའི་
 མཆོག་གི་རྒྱལ་བའི་སྤྲེལ་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཤེར་མའི་ལྷ་བསང་དག་སྤྲི་དཔལ་སྤྲུལ་ས། “
 དཔལ་དག་སྤྲུལ་ན་གེ་སར་ཡིན། ཤེར་མ་བྱས་ཀྱང་གེ་སར་ཡིན། རྩི་
 མའི་སྤྲེལ་གེ་སར་ཡིན། འདི་གང་དཔོན་པོ་གེ་སར་ཡིན། རྩི་དམག་.....
 དཔོན་ནོར་བུ་དག་འདུལ་ཚྱལ། རྣང་ཡི་དམ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །
 རྒྱལ་མི་འབྱུར་པ་སྤྲེལ་འབྱུར་གནས་རྗེ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

《སྤྲི་གེ་སར་རྒྱལ་བའི་སྐར་བུ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་པོད་རིགས་མི་
 དམངས་ཀྱི་དཔལ་པོ་འོ་ལྷ་སྐྱོན་ཚུལ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེར་...
 བཛྲོད་བའི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རྗེ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱོར་སྐྱོན་
 འཛེབས་ལྟར་བ། གཏམ་རྒྱུད་སྤྲིག་སྤངས་རམ་བཛྲོད་ཆེ་བ། པོ་ཏི་འོ་.....
 གངས་འཁོར་གྱི་ལྷ་མང་བ་བཅས་ལ་བཞེན་མིག་སྤར་འཛམ་སྤྲིང་ཐོག་.....
 ཆེས་རིང་ཤོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོན་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་། འདི་ནི་པོད་མི་དམངས་
 ཀྱི་དཔལ་པོ་འོ་ལྷ་སྐྱོན་ཚུལ་ལྷུངས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གནའ་...
 སུམ་ཀྱི་པོད་རིགས་མི་དམངས་ཚོའི་སྤྲི་ཆོགས་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆབ་སྤྲིད་...
 དཔལ་འབྱོར། མི་རིགས་འབྲེལ་བ། ཆོས་ལུགས་དད་མོས། རྒྱལ་མཐུན་
 རྒྱུད་ལམ། ལུལ་སྤྲོལ་གོམས་གཤེས། རྐང་དང་ཡི་གེ་རིག་གནས་སྤྲུལ་

ལ་སྐྱེས་པ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱའི་གཏེར་.....
 མཛོད་ཞིག་ཡིན། 《གེ་སར་སྤྱང་》ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་དང་སྐད་བོད་ལྷལ་
 ཏུ་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་མི་དམངས་སུ་མོང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་...
 པའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ཅིག་ཡིན་སྟབས་དེར་མི་དམངས་ཀྱི་རང་...
 བཞིན་མཛོད་པར་གསལ་བ་མཆིས།

སྤྱིར་གེ་སར་རྒྱལ་བོ་དང་གེ་སར་སྤྱང་གི་སྒྲིབ་འདི། གེ་སར་རིག་པ་...
 ཞེས་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བུལ་རིག་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་པར་བརྟེན།
 རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་གྱིས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ནས་གེ་སར་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་
 བྱས་པའི་དབྱུང་ཚྭ་འཛོར་ཆེན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོག་ས་ལྟ་བུ་བྱིས་ཏེ་.....
 གསར་འཕྲུར་དང་རྒྱས་དེབ་ཁག་གི་ཐོག་བཀོད་པ་མ་ཟད། དབྱུང་ཚྭ་...
 ཆེད་སྒྲིག་གི་དེབ་རྒྱ་མ་དཔར་རྒྱ་བསྐྱེད་འདུག བྱང་པར་རྒྱ་ཀན་སུ་མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་གིས་《གེ་སར་རིག་པའི་དབྱུང་ཚྭ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ས་》
 ཞེས་པའི་དེབ་ཆེན་གསུམ་དཔར་རྒྱ་བསྐྱེད་ཏེ། གེ་སར་རིག་པའི་སྐར་གྱི་...
 དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་དབྱུང་ཚྭ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད།
 རྒྱས་མཚུངས་སུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་དར་གཞིན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་.....
 རིགས་རང་གི་ཡི་གེའི་ཐོག་ནས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རིན་ཐང་མཛོད་པོ་ཡོད་...
 པའི་དབྱུང་ཚྭ་རྒྱ་མ་བྱིས་ཏེ། 《བོད་སྤྱང་ས་ཞིབ་འཇུག་》དང་། 《སྤྱང་
 ཆར་》སྐད་ས་བོད་ཡིག་གི་རྒྱས་དཔེ་ཁག་གི་ཐོག་བཀོད་ནས་མཁས་པ་རྒྱས་
 འབྲུན་སྤོང་བྱེད་པའི་གནས་སྤང་གསར་པ་ཞིག་ཆགས། ཞིབ་འཇུག་པ་དེ་
 དག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བྱུང་འབྲས་མཛོད་པར་བྱེད་མིར་《གེ་སར་
 རིག་པའི་སྐར་གྱི་དབྱུང་ཚྭ་གཅེས་བསྒྲིགས་》ཞེས་པ་འདི་ཆེད་རྒྱ་བསྐྱེད་ས་
 ཏེ། རྒྱ་ཡིག་གི་དབྱུང་ཚྭ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ས་དེ་དག་དང་ཆ་བསྟེན་བསྐྱེད་ས་.....

ནས་གེ་སར་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་ཆམས་ལ་དབྱང་གཞིར་འབྱུལ་
བ་དང་། བོད་རིག་པའི་མེ་ཏོག་ལྷུ་མ་རའི་ཁྲོད་དུ་མཛེས་ཤིང་བྱེད་བསྟུང་.....
འབྱུལ་བའི་སྐལ་བ་བླང་མེ་ཏོག་གསར་པ་ཞིག་བཞད་པར་བྱས་པ་ལགས།
ད་ལན་བསྐྱེགས་པའི་དེབ་འདིའི་དབྱང་ཚྭ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་དོན་གནད་.....
བསྟུས་རོ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་འདི་ལྟར།

དེར་བསམ་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་.....
དཔུང་དགེ་བསམ་གཏན་གྱི་དབྱང་ཚྭ་མ་《སྤྱི་ལོ་ཆེན་གྱི་བྱང་བ་མདོར་.....
བསྟུས་》ཞེས་པ་ལས། སྤྱི་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མི་དངོས་ཡིན་པ་
དང་། དེ་འབྲངས་ལྟལ་མདོ་ཁམས་སུ་ཡིན་པ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པས་
བསྟུབས། མཁས་པའི་དབང་པོ་དུང་དཀར་སློབ་བླང་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབྱང་..
ཚྭ་《འཛམ་སྤྱི་ཐོག་དཀོན་པའི་བབས་སྐྱུང་མཁས་ཅན་ཆམས་ཀྱི་རོ་.....
མཚར་ཆེ་བའི་བྱང་ཚྭ་ལ་དབྱང་བ་》ཞེས་པ་ལས། བབས་སྐྱུང་བཤད་.....
མཁན་ཆོར་བྱན་མོང་གི་བྱང་ཚྭ་ལྟ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙུག་པོ་ནི་མི་ལམ་..
རོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཟིན་ཆེས་བབས་སྐྱུང་བཤད་བྱུང་བ་དེར་བརྟགས་ནས་..
དེ་སྤྱི་རང་གིས་གོམས་འདྲིས་བྱེད་མ་ཅིང་བའི་གནས་ཚུལ་མི་ལམ་དུ་འཆར་
བྱུང་བ་ནི་ཙུ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཉམས་པའི་མི་ཁ་ཤས་ལ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་
བཏང་གི་མི་ལ་མི་ཡོང་བ་དེ་མི་བརྗེད་པའི་གཞུངས་ཐོབ་པའི་ཐོག་ནས་.....
འབྲེལ་བཤད་མཛད།

ཆབ་སྐལ་ཆེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དབྱང་ཚྭ་ལས་གེ་སར་སྐྱུང་གི་སྤྱི་..
ཁོག་སྐོར་གསལ་བསྟུན་མཛད། སློབ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་དབྱང་ཚྭ་《གེ་སར་.....
རྒྱལ་པོ་དང་གེ་སར་སྐྱུང་ཡིག་སྐོར་རགས་ཅམ་སྤྱིར་བ་》ཞེས་པ་ལས། སྤྱིར་
གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་འབྲངས་ལོ་དང་འདས་ལོ། འབྲངས་ལྟལ་སོགས་ལ་.....

དབྱད་པ་དང་། གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤར་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་.....
གཉིས་མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་མིན་ཚུལ་དང་། མྱིང་གེ་སར་ནི་ལྷ་རྒྱུད་ནང་གི་
མི་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ལུང་དང་རིགས་པས་ལུངས་.....
སྒྲེལ་དང་མཐའ་དབྱད་བྱས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གེ་སར་རྒྱུད་ཡིག་དར་རྒྱས་རི་
ཉམས་བྱུང་ཚུལ་དང་། ད་ལྟ་མདོ་སྤངས་ལུ་ཡོད་པའི་གེ་སར་སྐོར་གྱི་རིག་
རྒྱུ་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཤོད།

ཐག་གཡབ་རྒྱབ་ས་མགོན་ལྷོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱི་དབྱད་ཚོམ་ལས་གེ་སར་
རྒྱུད་དང་བརྩ་རིག་པའི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་དབྱེ་འབྱེད་མཛད། དཔལ་.....
ཡུལ་པ་རྒྱ་ཆེ་རིང་གི་དབྱད་ཚོམ་ལས་མྱིང་གེ་སར་དང་ཁྲིམ་གེ་སར་གཉིས་སོ་
སོར་ཡིན་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལུང་དང་རིགས་པས་མཐའ་.....
དབྱད་དང་བརྟག་ཞིབ་བྱས། རོར་ལྗེའི་དབྱད་ཚོམ་ཁག་ལས་མྱིང་གེ་སར་
རྒྱུད་གི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་འབྲུངས་
ཡུལ། མྱིང་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་གྱི་གོ་དོན་བཅས་ལ་བརྟག་དབྱད་བྱས་པ་དང་།
ལྷག་པར་དུ་གེ་སར་གྱི་གཏེར་རྒྱུད་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་ཟབ་མོ་བཞུས་ཏེ་བྱུང་
འབྲས་མདོན་པར་གསལ་བ་ཐོན་འདུག ངག་དབང་རྩལ་བྲིམས་དང་།
གཙོད་པ་དོན་བྱུང་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་དབྱད་ཚོམ་ལས་གེ་སར་རྒྱུད་
གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོམ་ལུས་དང་། ཆོག་སྒྱུར་གྱི་ཁྱད་ཆོས། རྒྱུད་སྤྱད་ལྷན་
ངག་མེ་ལོང་གཞུང་གི་དོན་རྒྱུད་དང་སྤྱ་རྒྱུན་སྐོར་བཟུར་ནས་དབྱད་པ་.....
སོགས་བྱས་པ་དང་། བསོད་སྤྱིའི་དབྱད་ཚོམ་ལས་རྒྱུད་པ་རྣམས་བབས་.....
རྒྱུད་དང་། བརྒྱད་རྒྱུད་། སྤ་རྒྱུད་། གཏེར་རྒྱུད་བཅས་རིགས་བཞི་ཏུ་.....
བྱས་ནས་དབྱད་པ་དང་། རྒྱུད་པར་འབྱུར་བའི་ཆ་རྒྱུན་སོགས་ཞིབ་འདུག་
བྱས་ཡོད། དེ་བྱིངས་གྱི་དབྱད་ཚོམ་རྣམས་ལ་ཡང་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་.....

ལྷ་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་མ་སྒྲིལ།

བཅིངས་འགྲོལ་རྗེས་དང་། ལྷ་པར་རུ་ཏང་གི་ཀྱང་ལྷ་སྐབས་བཟུ་གཅིག་པའི་ཆར་འཛོམས་གྲོས་ཆོགས་སེངས་གསུམ་པ་འཛོགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བཟུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཏང་མིང་ལས་ལྷངས་ཀྱིས་གེ་སར་.....
ལས་དོན་སྐོར་ལ་ཐུགས་འཁྱར་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཏེ། 《གེ་སར་སྐྱང་》ལྷ་སྐྱབས་དང་། འཛོལ་སྤྱད། ལེགས་ཐྱིག་ ཡིག་སྐྱར། དཔེ་སྐྱབ། ཞིབ་.....
འཇུག་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀའི་སྐོར་ལ་མི་སེམས་སྒྲོ་བ་སྦྱེ་བའི་ལྷ་འབྲས་.....
ཐོབ་ཡོད། བོད་སྐྱེདས་དང་། པེ་ཅིན། མཆོ་སྐྱབ། སི་ཤོན། ཀན་སུའུ་
བཅས་ཀྱི་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་ཁག་གིས་《གེ་སར་སྐྱང་》(བོད་ཡིག་པར་གཞི)འབོར་ཆེན་དཔར་རུ་བསྐྱབ་ནས་འགེམས་སྡེལ་བྱས་པར་རྒྱ་ཆེའི་སྒོ་ག་
པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དགའ་བསུ་དང་ཡིད་རངས་ཆོད་མེད་ལུས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གེ་སར་དང་གེ་སར་སྐྱང་གི་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བོད་ཡིག་གི་.....
དབྱེད་ཚོས་ཆེད་ཐྱིག་ཅིག་ད་རུང་དཔར་རུ་བསྐྱབ་མ་ཐུབ་ཤིང་ཉེར་པའི་.....
གནས་སུ་ལུས་ཏེ་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་གེ་སར་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་.....
ལྷ་འབྲས་གཅིག་སྤྱད་རུ་མཆོན་མ་ཐུབ། ད་ལན་འདི་ག་ནས་ཚོས་ཐྱིག་.....
བྱས་པའི་《གེ་སར་རིག་པའི་སྐོར་ཀྱི་དབྱེད་ཚོས་གཅིས་བཞིགས་》ཅེས་.....
པའི་དེབ་འདི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་གིས་དཔར་རུ་.....
བསྐྱབ་པ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱའི་ཐད་ལ་དོན་སྤྱིར་ཤིན་
རུ་ཆེན་པོ་ཡོད་རྒྱ་སྒྲོས་ཅི་དགོས།

དེབ་འདིའི་དབྱེད་ཚོས་ཁག་ནམས་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་.....
འཇུག་ཞེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱབ་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་གི་མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་.....
འཆི་མེད་རྣེ་རྗེ་ལགས་དང་། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་བུ་ཐུག་ ཀུན་ཤིས་ཉལ་བཅས་

ཀྱིས་འཆོལ་བསྐྱབས་པ་དང་། གྲོ་མཐུན་དགེ་འདུན་གྱིས་ཆེད་ལྷན་ཚུལ་……
ཐོག་གནང་བ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་1993 ཟླ་4 ཚེས་28 ལ་

ཁོལ་ཁྱུ་ལྷན་གྱིས།

དགའ་ཆག

མྱིང་མེང་ཆེན་གྱི་བྱུང་བ་མདོར་བསྟུན།དམུ་དགེ་བསམ་གཏན།(1)

འཛམ་མྱིང་ཐོག་དཀོན་པའི་བབས་སྐྱུང་མཁས་ཅན་ནམས་གྱིར་མཆར་
ཆེ་བའི་བྱུང་ཆོས་ལ་དབྱད་པ།དྲུང་དགའ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས།(24)

གེ་སར་སྐྱུང་གི་སྤྱི་ཁོག་སྒྲོར་རགས་ཅམ་མྱིང་པ།

.....ཆབ་ཁྲེལ་ཆེ་བརྟན་ཕྱན་ཆོགས།(33)

གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུང་ཡིག་སྒྲོར་རགས་ཅམ་མྱིང་

པ།སྒྲོ་ཤྲོས་རྒྱ་མཆོ།(59)

གེ་སར་སྐྱུང་དང་བཅོ་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར།

.....ཐག་གཤམ་སྒོ་ལྷན་གཉེས་རབ།(94)

ཁོམ་མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་གཟུར་གནས་ཡིད་ཆེས་.....

གསུམ་ལྟན།དབལ་ཕྱལ་བསྐྱ་ཆེ་ཡིང་།(107)

ལོ་རྒྱུས་གྱི་སྟེན་ཅོམ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཆོག་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་རགས་ཅམ་དབྱད་

པ།བཅན་ལྷ་རག་དབང་རྒྱལ་ཁྲིམས།(134)

མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུང་ལས་མྱིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟངས་ལ་མདོ་ཅམ་

དབྱད་པ།ནང་ཐོ།(151)

མྱིང་རྗེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུང་གི་རྒྱུད་བྱེད་ཆོག་གི་བྱུང་ཆོས་གཙུག་

འགར་རགས་ཅམ་དབྱད་པ།གཙོད་བ་དོན་བྲལ།(202)

མྱིང་སྐྱུང་གི་ཆོས་ལུས་ཆགས་བྱལ་བྱལ་བའི་དུས་རབས་སྒྲོར་དབྱད་པ།

.....སྐལ་བཟང་ཡེ་གེས།(230)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་གི་སྒྲ་ཆལ་གྱི་ནམ་པ་ལས་དེའི་བྱང་འཕེལ་
ལ་དབྱད་པ།ཆབ་འགག་རྟ་མགྲིན།(251)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་འབྲུངས་ཡུལ་ལ་རགས་ཅམ་
དབྱད་པ།ནོར་མེ།(273)

འཛམ་སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་ཙོམ་དེ་ཁམས་སྤྱགས་སྤྱིང་གེ་སར་
རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ནམ། ...ཆབ་འགག་རྟ་ཆེ་ཆེ་ཤིང་།(303)

ལོ་རྒྱུས་གྱི་སྟན་ངག་འཛམ་སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་གི་ལྟ་སྤྱང་དང་
ཆོས་ལུགས་རང་བཞིན་ལ་རགས་ཅམ་དབྱད་པ།.....རྟ་མགྲིན་རྒྱལ་སྤྱི(332)

རྒྱ་ཡུལ་གྱི་རྫོང་དང་ཁྱི་ཕྱོད་སྤྱང་བཅས་ཐང་དཔོན་ཆེ་ལྟ་བུ།(361)

སྤྱིང་གེ་སར་དང་སྤྱང་གེ་སར།རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།(383)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་ལས་གཏེར་སྤྱང་སྐོར་གྱི་ཐོག་མའི་འཆར་
སྤྱང་ཅམ་སྤྱིང་བ།ནོར་མེ།(400)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་མིང་མི་མིང་རྫོང་མིང་མོགས་གྱི་ཡིག་སྤྱང་
སྐོར་རགས་ཅམ་སྤྱིང་བ།གཙོད་པ་དོན་བྱུང་(420)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་ལས་འཆར་གི་སྐོར་སྤྱིང་བ།
.....ཆབ་འགག་རྟ་མགྲིན།(431)

སྤྱིང་གེ་སར་ནི་པོད་སེལ་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཡིན། རིག་འཛིན།(453)

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ།རྟ་མེ།(469)

སྤྱིང་སྤྱང་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་མདོ་ཅམ་བཟོད་པ།ནོར་མེ།(491)

སྤྱིང་རྩེ་གེ་སར་ནོར་བུ་དབྱ་འདུལ་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱད་པའི་གཏམ།
.....བསོད་ནམས་དོན་བྱུང་།(500)

གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་གྱི་ནམ་གྲངས་སྐོར་རགས་ཅམ་དབྱད་

པ།ཏིག་འཇིན།(513)

གེ་སར་རྒྱུད་པའི་སྒོར་རགས་ཅམ་གྱིར་བ།བཛྲ་མྱོ།(521)

རྒྱུད་པ་ཐགས་ཅན་ཆེ་མིར་དཔར་འདུས།གཙོད་ལ་དཀྱ་བྲལ།(552)

མྱིར་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཡིག་ཁོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་འགའ་གས་སྒོར་
རགས་ཅམ་གྱིར་བ།དཀྱ་འབྲལ་ལྟ་སྟ།(575)

མྱིར་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་གསར་སྦྱིས་དང་བརྒྱུར་དར་བྱུར་བ།
.....མེ་མེས་དཔར་སྟ།(585)

སྒྲིང་མེད་ཆེན་གྱི་བླུང་བ་མདོར་བསྟུན།

དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན།

ན་མོ་གུ་ཏུ་རྒྱུ། ལྷ་ཚོགས་སྐྱ་མའི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྷ་
ཚོགས་སྒྲོས་པའི་སྒྲིང་བ་འབྲུལ་འཆར་ཞིང་། །ལྷ་ཚོགས་དུལ་འའི་དགྲ་པོ་...
བཅོམ་དང་ལྷན། །ལྷ་ཚོགས་བདེ་དགའ་རྒྱས་པའི་དཔལ་དེ་བསྟུན། །
འདིར་སྒྲིང་མེད་ཆེན་མོར་བྱ་དགྲ་འདུལ་འཇམ་སྒྲིང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་...
གཤམ་པ་དེའི་དངོས་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་རྒྱེ། སྒྲིང་གི་
སར་འདི་ནི་མདོ་ཁམས་ལྷ་སྐྱ་འབྲུངས་ཏེ། དཔལ་རྩལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ནས་...
སྐྱུགས་བཞིའི་དགྲ་པོ་འདུལ་མཁན་གྱི་བོད་ཀྱི་མི་དཔལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་...
སྐྱན་པའི་གཤམ་པ་ཡོངས་ལ་བྱུང་། དེ་ནི་མི་ངོ་མ་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ།
སྐྱོན་གྱི་མཁས་མཚོགས་ལའང་སྐྱེས་མ་སྐྱོང་། འོན་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཤིག་
ནས་བརྒྱུད་། དངོས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་མེད་པའི་གཏམ་ལྷ་ཚོགས་ཤིག་སྐྱ་
བ་ན་བའི་ལམ་དུ་སོན་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན།

ཁ་ཅིག་གིས། འདི་ལྷ་སྐྱུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དོན་དངོས་ལ་འདི་ལྷ་
པའི་མི་ཞིག་མེད་དོ་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲིང་མི་རེའི་ཁ་ན་སྐྱུང་རེ་
ཟེར་བ་ལྟར། གཤམ་པ་འབྱུང་རེ་རེའི་སྐབས་ལྷ་དམག་མི་རང་རང་གི་སྐྱུང་...
ཚུལ་དང་ལྷ་ཚུལ་རྒྱུད་ཟེར་རེ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྐྱུང་སྐྱུང་གི་ལ་བྱུང་...
པར་རྒྱུད་རེ་ཡོད་པ་དང་། མཁས་པ་སོ་སོས་ལེགས་བཅོས་བྱས་པ་དང་།
ལྷ་སྐྱུང་བསྐྱེས་པ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། གཞི་རྒྱའི་ཐོག་སྐྱུང་གི་ནང་

ཏུ་བཤད་པ་བཞིན། མི་དཔའ་པོ་ལག་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། དེའི་ལག་
རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་ལྷན་གྱི་དཔོན་རྒྱུ་། བ་ལྷན་། མི་རྒྱུ་། མི་རྒྱེ་དང་.....
བཅས་པ་ད་ཏུ་མཛོན་སྐྱེ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འཆད་པར་འཇུག་རོ། །

ཡང་ལ་ཅིག་གིས་དེ་བ་མེར་ཏུ་བསོད་པ་རྒྱུ་ན། བོད་ཀྱི་ཤེ་སར་མེར་
བ་དེ་ནི་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱུགས་ཀྱི་མི་རིགས་.....
གིས་ཡིན་པ་དང་། དྲག་རྒྱལ་ཅན་གྱི་མིར་ཤོད། མི་རིགས་དེ་ནི་རྒྱུན་པར་
བོད་ལ་བཅན་འདྲེལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཤོད། དེ་བ་མེར་མཁས་པའི་དགའ་
རྒྱུ་ལས། རྒྱུ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་རྒྱལ་འབྱེལ་འདྲ། ཤེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཤིང་
ལ་རྒྱ་བཀགས་འདྲ། ཞེས་དང་། བད་མ་བཀའ་ཐང་ཏུ། རྒྱ་གར། རྒྱ་
ནག་ རྒྱ་རྒྱུ། རྒྱ་ག་གཞིག་གི་སར་ཞོགས་ཐོན་ལ་ཐོང་ཞེས་གྲིས།
འདི་དག་གི་ནང་ཏུ་ཤེ་སར་ནི་བྱང་ཕྱུགས་ཀྱི་ཏུ་དཔོན་གྱི་སྤྱི་མིར་ཤོད།
སྤྱིར་བཅན་གྱིས་རྒྱ་བཟའ་ཤོར་རྒྱུ་ཏུས་ཡང་“ཤེ་སར་དཔག་གི་རྒྱལ་པོ་
ཡོད་”ཅེས་གྲིས་ཏེ། བཟོང་རྒྱ་དང་ཞིབ་འཇུག་མེད་པར་ཁ་ཚོཅ་གཅོད་པ་
ལ་དགའ་ནས། སྤྱིར་བཅན་ཏུས་ཀྱི་སྐག་པོ་ཤེ་སར་དཔག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་།
བོད་སྤྱི་བྱང་འཛོར་བའི་ཏུས་ཀྱི་བོད་མི་ཤེ་སར་ནོར་བུ་དྲག་འདྲེལ་གཉིས་
གཅིག་ཤོད་རྒྱུ་པའི་རི་པོར་གནམ་དེབ་ཀྱི་དྲིགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེས་.....
འདྲེལ་ དེ་ནི་ར་མགོ་ལྷན་རྒྱུར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཁས་མཚོག་སྤྱལ་དེ་གཉིས་
གཅིག་ཤོད་རྒྱུ་པའི་འཇུག་སྟོན་སྟེས་ཤིང་། རྒྱེ་དོན་ཡང་མེད་དེ། ཤེ་
སར་དཔག་གི་རྒྱལ་པོ་ནི་བྱང་ཕྱུགས་སྐག་པོའི་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔག་ཤོད་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཤེ་སར་དཔག་གི་རྒྱལ་པོ་མེར་ལ། དེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནི་
སྐག་པོའི་ཨ་ཙོད་ཚོ་དྲག་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་
པའི་ཏུས་ལྷ་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱུར་ནས། བོད་སྤྱི་རྒྱལ་དབང་ལྷ་.....

བར་འདུལ་མཁན་“བརྟན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་”ཟེར་བའང་དེའི་རྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྗེ་སྤྲིན་གཙང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་“སྟག་གཞིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ཁ་
 ཆའི་མཐའ་ཡི་སྟག་པོ་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ནོར་བུ་ལོན་པ་འདི་རྣམས་
 ཡིན་ཞིང་། ཟླ་ཏ་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྟག་པོ་གཞུང་རྒྱལ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་
 པ་དང་། གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ནི། ཡོ་རོང་ཆོ་རྒྱལ་གི་རྒྱལ་རྒྱུད།
 བརྟན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་ནི་འདིའི་རྒྱད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 གནའ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་དག་གིས་བྱང་དང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་
 སྟག་པོ་ཞེས་སྒྱི་མིང་རུ་འཛད་པས། སྟག་གཞིག་ལའང་རུབ་རྒྱལ་གྱི་སྟག་
 པོ་ཞེས་ཅེས་འཛད་དོ། །གེ་སར་ནོར་བུ་དག་འདུལ་ལ་གེ་སར་ཞེས་པའི་……
 མིང་སྟགས་རྒྱལ་དང་པོ་དང་མི་ཡིན་རྒྱལ་སྟགས་ལོག་རུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།
 དེས་ན་མིང་གི་སྟག་མ་འདྲ་བའི་མི་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པར་མ་སེམས་……
 ཞིག

ཡང་ཡི་གེ་མ་མཐོང་ཡང་རྒྱས་མེད་ཀྱི་མི་རིགས་གཞན་པ་ཁ་ཅིག་གིས།
 སྤྲིན་གེ་སར་ནི་ཁྱི་སྤྲིན་རྗེ་བཙན་པོ་དང་ཟེར་གྱིན་འདུག་ཅེས་པའི་གྲུམ་ཚས།
 དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་མཆོག་སུ་ལའང་……
 རྒྱུས་མ་ཐོང་ཞིང་། རྒྱེ་དོན་ཡང་མེད་དེ། ཁྱི་སྤྲིན་དང་སྤྲིན་མེད་ཆེན་……
 གཉིས་བྱུང་རུས་དང་། རྒྱེ་ཡུལ་དང་། རྒྱལ་རྗེས་དང་། མིང་དང་། སྤྲིན་
 གྱི་བྱུང་ཁོངས་སྟགས་གྲན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ།

བྱུང་རུས། ཁྱི་སྤྲིན་ནི་བརྟན་པ་རྩ་དར་པོ་དང་ཁམས་གཅིག་གྱུར་གྱི་……
 རྒྱབས་ཡིན་པ་རྒྱས་མ་དགོས། སྤྲིན་གེ་སར་ནི་པོ་དང་སེལ་བྱུང་འཛོར་ནས།
 དཔའ་པོ་བཙན་ཤེད་ཅན་དང་། མཁས་པ་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱིས་ཆོ་སྟག་གི་
 མགོ་བཙུ་བ་ཅུ་ལས། པོ་དང་སྒྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་མེད་པའི་རུས་སུ་……